

zaterdag 7 april 2018

Ebonit Saxofoonkwartet Salon de Debussy

Vitaly Vatulya soprano
Dineke Nauta alto
Johannes Pfeuffer tenor
Paulina Marta Kulesza baritone

Claude Debussy 1862–1918
Rêverie (arr. Johannes Pfeuffer)

Leoš Janáček 1854–1928
In de mist (arr. Dineke Nauta)
I Andante
II Molto adagio
III Andantino
IV Presto – Meno mosso

Claude Debussy 1862–1918
Masques (arr. Dineke Nauta)

Claude Debussy 1862–1918
Strijkkwartet (arr. Vincent David)
III Andantino, doucement expressif

Jean Rivier (1896-1987)
Grave et Presto

Claude Debussy 1862–1918
Divertissement voor pianovierhandig
(arr. Paulina Kulesza)

Muziek in de Noorderkerk:
de perfecte zaterdagmiddag in hartje Amsterdam.
Doe boodschappen op de biologische Noordermarkt, eet de beste appeltaart van Amsterdam bij Café Winkel en geniet van een uur concert in de Noorderkerk.

Volgende Noorderkerkconcerten
14 april In de ban van ... Brahms
21 april Nieuw Vocaal Amsterdam

Huischroniqueur Herbert van Hasselt houdt na afloop van dit concert een pilaarpraatje. Verwacht prachtige anekdotes over de roemruchte geschiedenis van Amsterdam, de Noorderkerk en natuurlijk muziek. Herbert was voorheen directeur van de Amsterdamse Oude Kerk

Na afloop van het concert bieden wij u graag een kopje koffie of thee aan in de kerk.

Het Ebonit Saxofoonkwartet is een jong, sprankelend ensemble opgericht in 2011 aan het Conservatorium van Amsterdam. De vier musici uit Polen, Nederland, Duitsland en Rusland traden op in de belangrijkste concertzalen van Nederland en daarbuiten waaronder het Concertgebouw in Amsterdam, TivoliVredenburg in Utrecht, De Singel in Antwerpen, Musikverein in Wenen en het Konzerthaus in Berlijn. Daarnaast verzorgde het kwartet concerten tijdens verschillende gerenommeerde festivals als het World Saxophone Congress in St. Andrews (Schotland), het Verbier Festival (Zwitserland), de Heidelberger Frühling, Schleswig-Holstein Musik Festival en Bachtage Würzburg (Duitsland), het Grachtenfestival in Amsterdam en het Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog.

Het Ebonit Kwartet ontving een eerste prijs in internationale concoursen als het Ottomani Concours 2012, het Who's Next Kamermuziek Concours 2015 (waar het ensemble ook de Brava Kijkersprijs kreeg uitgereikt), het Storioni Concours 2016 (eveneens publieksprijs en Max Jong Talent prijs) en het Orlando Concours 2016. Daarnaast ontving het kwartet een tweede prijs in het internationale Salieri-Zinetti kamermuziek concours 2016 in Italië en de Zilveren Vork 2016 voor het beste lunchconcert in Stadsschouwburg De Harmonie te Leeuwarden. Deelname aan de International Chamber Music Campus 2016 in Weikersheim, Duitsland, werd beloond met een prijs voor het meest overtuigende nieuwkomend ensemble en tijdens het gerenommeerde Verbier Festival 2017 ontvingen de vier musici de APCAV prijs. In seizoen 2016/2017 toerde het kwartet door Nederland als laureaat van het concours Dutch Classical Talent. Daarnaast toert het kwartet met hun muziekvoorstelling voor kinderen *Het strijkkwartet van Meneer Sax* geproduceerd door Stichting Oorkaan.

Na samen in de klas van Arno Bornkamp in Amsterdam te hebben gestudeerd voltooidde het kwartet het Master programma van de Nederlandse Strijkkwartet Academie (NSKA) met Marc Danel, Stefan Metz en Sven Arne Tepl. Het kwartet volgde vele masterclasses bij bekende musici als Eberhard Feltz, Peter Cropper, Heime Müller, Gerhard Schulz, Luc-Marie Aguera, Albrecht Mayer, de leden van het Artemis Kwartet, het Belcea Kwartet, Quatuor Ébène, het Kronos Kwartet, het Franse Habanera Saxofoonkwartet en clair-obscur uit Berlijn.

Om het originele repertoire voor saxofoonkwartet te vergroten werkt het kwartet regelmatig samen met componisten als Richard Whalley, Kevin Malone, Valentin Villard and Chris Chamoun.

De debuut cd *The Last Words of Christ* met muziek van Haydn, Webern, Sibelius en Sjostakovitsj verscheen in februari 2016 op het label Challenge Classics en werd genomineerd voor een Edison Klassiek 2016 in de categorie *Het Debuut*. Sinds 2015 mogen de vier musici zichzelf officieel SELMER Artist noemen.

Salon de Debussy

Bij gelegenheid van de honderdste sterfdag van Claude Debussy brengt het Ebonit Saxophone Quartet een bloemlezing van diens werken, en die van zijn dierbaarste collega's. Janáček werd ook wel zijn Tsjechische equivalent genoemd. Een gevarieerd vertier met muziek bewerkt voor saxofoonkwartet.

Rêverie

Debussy schreef het pianostuk in 1890. De muziek roept een sfeer van een aangename mijmering op. Debussy was 'not amused' toen het werk buiten zijn medeweten om werd gepubliceerd. Hij vond het zelf maar een commerciële niemendal. Het nageslacht heeft daar andere gedachten over. De populaire compositie is talloze malen bewerkt, nu ook voor saxofoonkwartet.

Strijkkwartet in g, opus 10

Op een foto genomen op 29 december 1893 in de 'Salle Pleyel' van de 'Société National de Musique' te Parijs zie je het 'Quatuor Ysaÿe', dat voor een stampvolle zaal deftig geklede dames en heren de première geeft van het enige strijkkwartet dat Claude Debussy ooit zou voltooiën. Naast de primarius, Eugène Ysaÿe, nog lang niet zo corpulent als hij later zou worden, zit Joseph Jacob, op een voor de cellist ongebruikelijke plaats. De violist Mathieu Crickboom en de altist Léon van Hout zitten tegenover hen. Onder de toehoorders was de componist Paul Dukas, een van de weinigen die direct voor de muziek van zijn collega was gewonnen. Ernest Chausson was minder enthousiast. Debussy zou hem hebben toegezegd nog een tweede kwartet te componeren, dat beter zou zijn. Mogelijk is de componist tot het derde deel van dit verloren gegane tweede kwartet gekomen. Of het echt beter zou zijn geworden... niemand kan het zeggen. Zeker is dat het aanvankelijk zo aarzelend ontvangen kwartet in g tot de toppers uit de kwartetliteratuur is gaan behoren.

Het *Andantino, Doucement expressif* is overigens harmonisch het minst progressieve deel van het kwartet. Een Russische, melancholieke melodie bepaalt als in een trance de stemming.

Masques

De stukken *Masques* en *L'île joyeuse* zijn op zichzelf staande composities in 1905 uitgegeven en vele malen bewerkt. Het duistere temperament van de *Masques* is Spaans (*Très vif et fantastique*). Alsof het Iberische dodenmaskers zijn die hier een satanisch dansje ten beste geven.

Divertissement voor pianovierhandig

Deze vroege compositie uit de jaren 1882/84 voor piano vierhandig was oorspronkelijk bestemd om een orkestwerk te worden. Bij dat voornemen is het gebleven. De verstrooiing begint met frivole ritmische patronen, omspeeld door delicate figuraties. Diverse malen stuwt de muziek zich op naar een climax om daarna terug te vallen in een raadselachtige ingetogenheid. Een sonoor klinkend middendeel volgt, met wonderlijke loopjes. De finale hervat de opgetogen stemming van de opening. Ritmisch complex, uitbundig, spectaculair!

In de mist

De Moravische componist Leoš Janáček is een wonder in de muziekgeschiedenis. Voor 1900 wees geen noot op de verrassende ontwikkeling, die de muziek van het kleine baasje uit Brno later zou nemen. Hij was zeer goed bevriend met Dvořák en deelde met hem de interesse in de volksmuziek. Samen ondernamen ze lange wandeltochten en noteerden in afgelegen streken uit de mond van boeren en boerinnen volksliederen. Na 1900, onder invloed van impressionisme en Jugendstil, veranderde de stijl van Janáček drastisch. Hoe was het mogelijk dat een voorheen zo onbeduidende provinciaal de inventiviteit had om – schijnbaar uit het niets – traditionele, klassiek-romantische structuurprincipes eenvoudig opzij te schuiven. Zoiets was voordien alleen door een genie als Debussy gepresteerd. Een raadsel!

In de compositie *In de mist*, ontstaan in de winter van 1912/13, lijkt het alsof de componist de piano voortdurend in een nevel, een wolk plaatst. De muziek is introspectief en de harmonieën zijn bewust mistig. De cyclus heeft vier delen. Typisch Janáček zijn de overgangen: vaak bruusk, de afwisseling van eenvoudige volksliedachtige gedeelten naar meer introverte en zoekelijke passages heftig. Zeer benieuwd hoe deze schitterende muziek klinkt in de bewerking voor saxofoonkwartet.

Grave et Presto

Deze amusante compositie is het enige werk van dit concert dat oorspronkelijk voor saxofoonkwartet is geschreven. De Franse componist van het stuk, Jean Rivier, maakte tijdens de WO I deel uit van het Franse leger. Eerst in 1918 meldde hij zich aan bij het Parijse conservatorium. Na zijn opleiding schiep hij een uitgebreid oeuvre in een stijl die het amalgaam is van het Franse Classicisme en het impressionisme van Debussy c.s.. Haast besmuikt opent het kwartet deze compositie uit 1938. Pssst, hier zijn wij. Ernstig, in tempo molto lento, speelt het viertal in een soort close harmony. Juist voordat de luisteraars in slaap dreigen te dommelen bij dit plechtstatige *Grave* verandert de muziek plots in een opwindend *Presto*. Echte *roaring twenties* muziek. Charmant én energiek.

Han van Tulder (www.hanvantulder.nl)

De Noorderkerkconcerten worden mogelijk gemaakt door:

AF amsterdams
AK fonds voor de
kunst

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS
De kunst van het geven

J.C.P. STICHTING
jong talent, cultuur & podia

BERGH STOOP & SANDERS
ADVOCATEN
Het Kersjes Fonds

PRINSELIJK
GEBONDEN

MET DANK AAN: Dille en Kamille, De Boerenmarkt en alle 'Vrienden van de Noorderkerkconcerten'.

Noorderkerkconcerten is zeer erkentelijk voor de steun van de leden van de Noorderkring